

ENERGISPARERÅDET

Referat

8. oktober 2020
Ref. Sune Flemming Jørgensen

Møde i Energisparerådet den 8. oktober 2020 kl. 9:00- 12:00

Mødet blev afholdt via Skype.

Deltagere:

Rådsmedlemmer:

- Claus Bugge Garn	Formand
- Henrik Teglgaard Lund	Dansk Byggeri
- Kamilla Thingvad	Dansk Energi
- Ulrich Bang	Dansk Erhverv
- Uffe Schifter-Holm	Dansk Fjernvarme
- Christian Jarby	Rådet for Grøn Omstilling
- Dorte Nørregaard Larsen	Energiforum Danmark
- Gunnar Boye Olesen	EnergiTjenesten
- Kern Lærkholm Petersen	Forbrugerrådet Tænk
- Niels Bahnsen	FRI
- Majbritt Juul	FRI
- Maja Clemmensen	KL
- Simon Horsholt	Landbrug & Fødevarer
- Kristian Nielsen	Evida
- Maria Christina Rizzo	TEKNIQ Arbejdsgiverne
- Jette Miller	De Frie Energiselskaber
- Søren Dyck-Madsen	CONCITO
- Sune Tobias Grollov	Repræsentant for Synergi
- Troels Ranis	Dansk Industri
- Martin Salamon	Forbrugerrådet Tænk
- Katrine Bjerre M. Eriksen	Synergi

ENS og KEFM:

- Anders Gerhard Jørgensen
- Sune Flemming Jørgensen
- Line Kold
- Helle Agerdal Olsen
- Mads Krogh
- Heidi Ingemann Koch
- Charlotte Kirk Larsen
- Kirstine Jespersen

Afbud:

- Henrik Lilja	SMVdanmark.
- Sofie Laurentzius Nielsen	Dansk Industri
- Torben Ole Andersen	Aalborg Universitet.
- Tommy Dalgaard	Aarhus Universitet
- Jacob Stahl Otte	Drivkraft Danmark

1. Velkomst og opfølgning på mødet den 22. juni 2020 v/ formanden

Formanden bød velkommen og orienterede om dagsorden for mødet. Det blev pointeret, at der ville blive rykket rundt på nogle af punkterne, således at punkt *Energisparerådets fremtidige organisering v/ KEFM* (oprindeligt pkt. 4) ville blive rykket til pkt. 6.

Formanden fulgte desuden op på årshjulet for 2020 og kunne konstatere, at de fleste af emnerne var blevet berørt. Emner der ikke var blevet taget op, ville evt. inkluderes i det næste årshjul.

2. Status på EU's 2030-målsætning og den planlagte Energy Renovation Wave v/ formanden

Formanden præsenterede følgende emner:

COVID-19 recovery funding: Det kan konstateres, at EU-budgettet er øget med mere end 66 % til €1.825 milliarder. Det blev gennemgået, hvorledes EU ville fremskaffe midlerne og hvad de var tiltænkt. 30 % af budgettet er tiltænkt grønne investeringer. Rådet kommenterede, at formanden bør følge op på sagen, og undersøge hvad Danmark kommer til at gøre på området. Det er muligt, at et Rådet kan komme med forslag eller anbefalinger.

EU GHG målsætning: EU-Kommissionen har foreslået at målsætning for GHG-reduction øges fra 40 % til 55 % i 2030. Dette medfører, at en række eksisterende EU-direktiver skal opdateres. Dette vil ske i en "Fit for 55 package" der forventes i juni 2021.

EU Renovation Wave: Denne bliver offentliggjort d. 14. oktober 2020. Det er ikke lovgivning, men en strategisk kommunikation med fire hovedelementer:

1. Fastsættelse af specifikke mål.
2. Finansiering (inkl. link til EU recovery funds).
3. Introduktion af minimumsstandarder.
4. "HelpDesk" til medlemslande.

Yderligere kommende EU-initiativer som har indflydelse på energieffektivisering, herunder:

- EE/Renewables targets for 2030 (Rev)
- Emission Trading Scheme (Rev)
- Energy Performance of Buildings Directive (Rev)
- Energy Efficiency Directive (Rev)
- Industrial Emission Directive (Rev)
- Energy Taxation Directive (Rev)

Rådet tilkendegav, at det gav mening, at klarlægge medlemmernes position på området, og at Rådet vil kunne forholde sig til Danmarks forhandlingsposition, herunder evt. komme med anbefalinger til energieffektiviseringsdirektivet, bygningsdirektivet samt inkludering af bygninger i CO₂-handelssystemet.

3. Implementering af Klimahandlingsplan

- a. **Regeringens Klimaprogram 2020 med fokus på tilskudspuljer til EE v/ ENS**
Kontorchef Mads Krogh præsenterede herunder følgende emner:

Erhvervspuljen: Der er afsat 200 mio. kr. i 2020. Ordningen åbnede for ansøgninger 1. oktober og løber til og med 2029. Det er en konkurrencebaseret tilskudspulje rettet mod slutbrugerne. Ordningen er målrettet konverteringer væk fra fossile brændsler og effektivisering af processer, der ikke kan konverteres.

Tilskudsordningen er målrettet private virksomheder i produktionserhverv, handel og service; offentlige virksomheder kan ikke søge. Der gives tilskud på baggrund af konkrete projekter og der er frihed til at involvere rådgivning. Tiltag er indført for at gøre det nemmere for SMV'ere at blive involveret.

Mads Krogh svarede på spørgsmål fra rådsmedlemmerne vedr.:

- Definition af offentlige institutioner? Hvis man er omfattet af offentlighedsloven.
- Antal udbudsrunder? Der gennemføres én runde i 2020 og sandsynligvis seks i 2021 – udmeldes i Q4 2020. Det anbefales at søge i 2020, hvis muligt.
- Ansvarlig ansøger? Det er virksomheden der søger, men rådgivning må gerne involveres.
- Standardløsninger? P.t. er der standardløsninger på lys og kedler. Der er behov for yderligere tre standardløsninger. Landbrug & Fødevarer og FRI gav udtryk for, at de gerne ville involveres i udvælgelse af standardløsninger. FRI kommenterede desuden, at de er ved at arbejde på standardløsninger, som omfatter ventilation, varmforsyning, køl/frys samt trykluft. Dette ville ENS følge op på.

Skrotningsordningen: Der er afsat 35 mio. kr. i 2020. Ordningen åbnede for ansøgninger 1. oktober og løber til og med 2026. Skrotningsordningen udmøntes ved skrotning af olie- eller gasfyr i bygninger uden for områder, der er besluttet udlagt til fjernvarme. Disse erstattes af varmepumper på abonnement, hvor energitjenesteleverandøren påtager sig ejerskab af varmepumpen og ansvaret for installation, drift og vedligehold af varmepumpen. Kunden betaler typisk en engangsbetaling, et abonnementsgebyr og en pris for leveret varme til bygningen. Med varmepumper på abonnement slipper forbrugeren for en stor investering og opnår samtidigt en række servicefordele. Det er udbyderen af varmepumper på abonnement, der søger tilskuddet.

Enkelte rådsmedlemmer tilkendegav, at de ikke mente, det var en god idé, at man kunne søge tilskud i f.eks. naturgasområder, hvor der er en kollektiv forsyning, da det kan besværliggøre fremtidig udvidelse af fjernvarme. Hertil svarede ENS, at problemstillingen er kendt og har været afspejlet i de politiske beslutninger samt høringsprocessen for bekendtgørelsen. Det blev af Dansk Fjernvarme foreslået, om fjernvarmeselskaberne kan lave en midlertidig forsyning i områder uden tilslutningspligt via f.eks. en transportabel varmepumpeløsning indtil fjernvarmen er klar. ENS noterede dette. Energijenesten gav udtryk for, at der ude i gasområderne er en usikkerhed om, hvorvidt disse områder konverteres til fjernvarme. Dette gør mange usikre på, om de bør vælge varmepumper, hvilket forsinker en omstilling.

ENS kommenterede desuden, at alle ordninger kan justeres løbende alt efter politiske beslutninger.

Bygningspuljen: Der er afsat 245 mio. kr. i 2020. Ordningen åbner for ansøgninger 15. oktober og løber til og med 2026.

Formålet er at nedbringe energiforbruget og omstille varmforsyningen i helårsboliger i Danmark. Puljen fungerer efter først-til-mølle princippet. Der gives tilskud til tre overordnede områder, nemlig 1) skift af varmekilde, 2) isolering af

klimaskærmen og 3) optimering af boligens drift. De konkrete energitiltag i tilskudsordningen er defineret ved hjælp af en positivliste, og der stilles krav til både før og efter-situationen. Projektet må ikke få andre tilskud, herunder bl.a. fra energispareordningen, håndværkerfradrag, tilskud fra landsbyggefonden, statsstøtte fra andre ordninger eller tilskud fra EU-institutioner. Bygningspuljens bekendtgørelse kan ses på retsinformation senest den 15. oktober, men formentligt tidligere end dette.

Katrine Eriksen kommenterede, at brug af NemID kan være en barriere, hvis man får hjælp af tredjepart til udarbejdelse af ansøgning. ENS svarede, at de kigger på en papirbaseret løsning, hvis det bliver relevant. Der er desuden mulighed for, at man kan give en fuldmagt.

Rådsmedlemmerne pointerede, at brugervenligheden er vigtigt og at rådgivere nemt skulle kunne ansøge på vegne af virksomheder.

Der kan læses mere om alle tre ordninger/puljer på ENS' hjemmeside.

b. Implementering af energieffektiviseringslementer v/ ENS

Konstitueret kontorchef Anders Gerhard Jørgensen præsenterede udmøntning af den målrettede energieffektiviseringsindsats, herunder følgende emner:

Energibesparelser i staten: Forligskredsen har besluttet at gennemføre en samlet EE-indsats i staten, som skal udmøntes ved cirkulære. Indsatsen har i udkastform følgende hovedelementer:

Krav om energibesparelser i statens bygninger 2021-2030:

- Et krav for bygninger ejet og benyttet af den statslige administration (omfattet af krav i energieffektiviseringsdirektivets art. 5).
- Et nationalt mål for den resterende bygningsmasse (10 pct. 2021-2030).

Hertil kommer et krav om udarbejdelse af energihandlingsplaner med planer for frivillig udfasning af olie- og gasfyr.

Indsatsen skal understøtte regeringens mål om at reducere Danmarks CO₂-udledning med 70 pct. i 2030. Der er tale om et løftet ambitionsniveau ift. eksisterende indsats. ENS arbejder på at have cirkulæret på plads 1. januar 2021. Cirkulæret kommer i offentlig høring hen over efteråret. Derudover er der lagt op til dialog med kommuner og regioner om deres indsats, og ENS ser desuden frem til eventuelle kommentarer fra Rådet.

Bygningshubben: Forligskredsen har besluttet at etablere en testfacilitet for Bygningshubben. Formålet er at lave en samlet digital platform for bygnings- og forbrugsdata, som i er dag spredt over en række forskellige registre. Ved udstilling på en samlet digital platform vil det reducere transaktionsomkostningerne forbundet med energieffektivisering. Platformen vil give bedre muligheder for at effektivisere energiforbruget i bygninger gennem en bedre udnyttelse af data og lette arbejdet med at indhente og anvende data.

Det er planlagt, at testfaciliteten forventes etableret i 2021 og afsluttes i 2022. Energistyrelsen udarbejder i 2022 et beslutningsgrundlag om national udrulning i 2022 på baggrund af erfaringerne med testfaciliteten. ENS vil orientere Rådet, når arbejdet er mere fremskredent.

Dorte Nørregaard Larsen spurgte, om Bygningshubben vil inkludere real-time data eller historiske data, og kommenterede, at det er et generelt problem at få ensartet varmedata i en hyppighed og kvalitet som kan bruges. Hertil svarede ENS, at man er opmærksom på problemstillingen vedr. manglede standardisering af varmedata, og det er noget, der vil blive set nærmere på i forbindelse med arbejdet med Bygningshubben. Ambitionen er, at Bygningshubben vil kunne basere sig timeværdier med 1. døgnforsinkelse.

Maja Clemmensen pointerede, at der foregår et stort nøgletalssamarbejde i kommunerne, og derudover findes der også Boliganalysen, som er et analyseværktøj beregnet til at vurdere energisparepotentialet i private borgeres hjem. Desuden vil KL også gerne diskutere, hvilken kommune som bliver inkluderet i testfaciliteten, og at KL derudover gerne vil inddrages i dette arbejde.

Charlotte Kirk Larsen fortsatte ved at præsentere følgende emner:

Energimærkningsordningen: ENS vil gerne videreudvikle EMO, så data bliver endnu bedre. ENS vil gerne gøre det nemmere, at få udarbejdet de korrekte energimærkninger. Der kommer desuden en udvidelse af ordningen, så den også kommer til at have fokus på tiltag der kan forbedre bygningernes indeklima.

Sune Grollov spurgte, hvilke parametre der vil blive brugt ift. at forbedre indeklimaet. Da det er nyt, at denne del er inkluderet i EMO, så kunne ENS ikke svare på dette på nuværende tidspunkt, men ville gerne følge op på denne, når det var blevet klarlagt. Sune Grollov kommenterede, at de har forslag, og dem vil ENS meget gerne modtage.

BedreBolig: BedreBolig-ordningen skal styrkes, så man kan give boligejerne et samlet løsningsforslag, så de ved hvordan de bør energirenovere deres boliger. ENS kigger på at lave partnerskabsløsninger med den finansielle sektor og kommunerne.

Smart Readiness Indicator: Dette er en indikator for, der kan beskrives bygnings evne til automatisk at styre deres forbrug og drift samt deres evne til at levere fleksibilitet i energisystemet. ENS vil etablere projekter, og vil her starte med at undersøge, hvilke udfordringer der er i en dansk kontekst ift. at udarbejde sådan en indikator.

Dorte Nørregaard Larsen kommenterede, at medlemmer og netværk, som er meget interesserede i SRI, står klar, hvis ENS har brug for en dialog. ENS ville gerne indgå i dialog.

c. Strategi for bæredygtigt byggeri v/ ENS

Kontorchef Anders Gerhard Jørgensen fra Energistyrelsen præsenterede kort status for strategien for bæredygtigt byggeri baseret på materiale fra Transport- og Boligministeriet. Det blev understreget, at dette ikke er den endelige strategi, og at denne er under udarbejdelse. Der skal udarbejdes en *National Strategi for bæredygtigt byggeri*, som skal indgå i regeringens klimahandlingsplan. Det fremgår af det netop fremlagte klimaprogram, at regeringen i efteråret vil præsentere en strategi for bæredygtigt byggeri, der skal bidrage til at sikre et mere bæredygtigt og kvalitetsbevidst byggeri, der samtidig er økonomisk bæredygtigt.

Det forventes, at strategien skal sætte fokus på alle tre dimensioner af bæredygtighed - den klimamæssige, den sociale og den økonomiske, og den skal fremme bæredygtigheden i alle former for byggeri – dvs. det private, det almene og det offentlige byggeri og både nybyggeri og eksisterende bygninger. I strategien vil der blandt andet blive sat fokus på bygningers og byggematerialers klimaaftryk set over en livscyklus, på bygningers totaløkonomi, på holdbarhed og lange levetider samtidig med, at der fastholdes sikkerheds- og sundhedsmæssig høj kvalitet. Der vil også indgå initiativer til fortsat at øge digitaliseringen i byggeriet.

Det forventes, at der konkret bl.a. vil følges op på den frivillige bæredygtigheds-klasse, der skal evalueres i samarbejde med byggebranchen frem mod 2023, hvor kravene i klassen skal implementeres i bygningsreglementet. Der vil blive sat fokus på byggevarerforordningen med henblik på, at reguleringen fremover i højere grad understøtter brugen af bæredygtige løsninger og dokumentation af byggevarers klima- og miljøpåvirkninger.

Derudover vil der være fokus på øget nordisk samarbejde om både livscyklusvurderinger, regulering af bygningers CO₂-udledninger og muligheder for genanvendelse og genbrug af materialer. Strategien forventes også at rumme et fokus på spild, fejl og mangler i byggeriet og på byggepladser, som skal mindskes for at spare på ressourcer – både klimamæssige og økonomiske.

Det blev efterspurgt, at notatet fra TRM blev udleveret til Rådet. ENS ville undersøge, om dette var muligt [Indsat efter mødet: Dette er efterfølgende blevet afvist af TRM, da strategien fortsat er i udkast].

4. Energieffektiviseringsindsatsen i SMV-segmentet v/ Christian Jarby fra Rådet for Grøn Omstilling

Seniorrådgiver Christian Jarby fremlagde væsentligste erfaringer og anbefalinger fra evalueringsrapporten Styr Energien 2.0 fra maj 2020. Rapporten sammenfatter forskellige kvalitative og kvantitative studier, beskriver andre tilsvarende programmer, sammenligner resultaterne med andre erfaringer og kommer med anbefalinger til arbejdet med energibesparelser hos SMV'er. Disse erfaringer og anbefalinger blev opsummeret således:

1. Økonomien spiller fortsat en stor rolle i dialogen med erhverv og det vil derfor være tilrådeligt, at staten skaber rammer, der støtter op om energitiltag hos SMV'er. For eksempel via tilskud.
2. Virksomhederne vil gerne energioptimere, men mangler tid, viden og ressourcer til at gennemføre arbejdet. De ser ikke energioptimering som et konkurrenceparameter endnu, men grundet FN's verdensmål samt et øget politisk fokus forventes det, at der vil sættes endnu mere fokus på ansvarlig drift.
3. Inddrag non-energy benefits i dialogen – både med leverandører der med fordel kan sælge energitiltag ind på et bredere felt af argumenter end kun det økonomiske. Men også i dialogen med virksomhederne. FN's verdensmål har vist sig i Styre Energien 2.0 sidste fase at være en glimrende ramme for at arbejde med energi (verdensmål nr. 7 - Bæredygtig energi) til at rammesætte indsatsen.
4. Kommunerne kan spille en central rolle i forhold til at få de lokale SMV'er engageret i bæredygtighed og at reducere energiforbruget.
5. Vær bevidst om, at de lavthængende frugter ikke er taget og, at der vurderes et besparelspotentiale uanset gennemførte tidligere energiforbedringer.

Klima- og Energichef Ulrich Bang fra Dansk Erhverv kommenterede på, hvilke værktøjer der skal til. Hvis enkeltvirksomheder selv skal stå for håndtering og ikke kan blive aggregerede sammen med andre virksomheder, så rammer EE-indsatsen ikke SMV'erne. Der skal altså være nogen som aggregerer det.

Maja Clemmensen kommenterede, at det er relevant at indtænke kommunerne i arbejdet med SMV'erne, da de ifm. med tilsyn eller lignende potentielt ville kunne rådgive SMV'erne også. Det kræver dog vejledninger eller uddannelse. Katrine Eriksen supplerede med, at der er erfaringer med, at netværk hvor SMV'ere mødes kan give gode resultater.

5. EU-strategi for sektorkobling v/ Troels Ranis fra Dansk Industri

Branchedirektør Troels Ranis holdt oplæg om EU-kommisionens strategi for øget integration af energisystemer og sektorkobling. Sektorkobling handler om at koble produktion og forbrug af vedvarende energi sammen i flere sektorer i samfundet. Der skal investeres mere i vedvarende energi, og energieffektivisering skal prioriteres. Strøm fra sol og vind kan blive til gas, metanol eller ammoniak gennem elektrolyse, så det kan bruges i industrien og i transportmidler. Desuden kan der udnyttes overskudsvarme i industrien, og restprodukter fra landbruget og fødevarersektoren kan bruges til at lave biogas, der kan erstatte naturgas.

Strategien vil udfase fossile brændsler på tre måder:

1. Energieffektivitet først (energy efficiency first-principle)
2. Direkte elektrificering alle steder, hvor det er muligt, som erstatning for gas, olie og kul
3. VE-baserede brændsler, syntetiske brændsler (inkl. brint) og biogas til industri og tung transport, hvor fossile brændsler er svære at erstatte

Strategien indeholder 38 forslag, som dækker over mange politikområder og EU-regulering – alt fra revision af eksisterende energiregulering, finansiel støtte, forskning og innovation i nye teknologier, statsstøtte, digitalisering, bedre regulering af energimarked og –infrastruktur.

Maja Clemmensen kommenterede, at KL meget gerne så, at kommunerne blev inddraget i processen vedr. sektorintegrering.

6. Energisparerådets fremtidige organisering v/ KEFM/ENS

Konstitueret kontorchef Anders Gerhard Jørgensen orienterede Rådet om de fremtidige ændringer af Rådet. Organiseringen er blevet drøftet med ministeren, og dette er i høj grad gjort pba. af Rådets forslag.

Fem overskrifter kan opsummere den revidering der lægges op til:

- 1. Lovændring så navnet kan fastsættes i forretningsordenen:** Der lægges op til, at ændre navnet Energisparerådet i energispareloven til "Rådet". Det skal skabe fleksibilitet til, at Rådet kan gives et nyt navn, så det reflekteres, at Rådet også skal bidrage til at understøtte CO2-reduktion og Danmarks styrkeposition på energieffektiviseringsområdet. Det forventes, at lovforslaget vil blive sendt i høring i slutningen af oktober.

2. **Tilføjelse til formål:** Det undersøges, om der kan laves en tilføjelse til formålet i forretningsordenen, så det vil fremgå, at Rådet også skal bidrage til at understøtte reduktionen i udledningen af drivhusgasser og understøtte Danmarks styrkeposition på energieffektiviseringsområdet nationalt såvel som internationalt
3. **Det koordinerende udvalg:** Der vil blive nedsat et koordinerende udvalg på 3-5 medlemmer, som kan understøtte formanden og udarbejde anbefalinger. Det er endnu ikke besluttet, hvordan udvalget skal udpeges.
4. **Udvidelse og justering af medlemsliste:** Det forventes, at eksisterende medlemmer beholder deres plads i Rådet, dog med forbehold for eventuelle fusioner m.v., og at der optages nye organisationer, bl.a. dem som har ansøgt om medlemskab i 2019.
5. **Udpegelse af et nyt råd:** Det forventes, at et nyt råd vil skulle træde til d. 1. januar, når den midlertidige forlængelse udløber. ENS forventer, at sende breve i løbet af november ift. udpegning af medlemmer til den kommende periode fra 1. januar 2021 og 3 år frem.

ENS vil selvfølgelig orientere Rådets medlemmer om fremtidige ændringer, når der vides mere, og vil så vidt muligt inddrage Rådet.

Sune Tobias Grollov spurgte, hvad processen ville være herfra. Hertil svarede formanden, at ministeren og ministeriet kommer med et lovforslag om ændring af Rådet samt en revidering af forretningsordenen. Rådet gav udtryk for, at de gerne ville give deres besyv med på disse ændringer og kommenterede, at det er vigtigt at Rådet fastholder fokus på energispareindsatsen.

7. Opsamling og evt. v/ Formanden

Formanden aftalte med medlemmerne, at han ville lave et udkast til årshjulet for 2021, som medlemmerne kan kommentere på pr. mail. Et nyt råd vil med al sandsynlighed indeholde mange af de samme medlemmer som hidtil, og derfor giver det mening, at nuværende medlemmer sætter deres præg på det næste årshjul.

Christian Jarby kommenterede, at RGO's oplæg om energiledelse, som er nævnt på årshjulet, ikke var blevet drøftet endnu, og foreslog at koble det med en snak om overskudsvarme.

Kern Lærkholm Petersen nævnte, at forbrugerne har en lav tillid til regeringens energisparetiltag. Forbrugerrådet Tænk vil gerne undersøge dette nærmere gennem en repræsentativ borgerundersøgelse, og foreslog at sende en række spørgsmål til formanden, for at sikre, at spørgsmålene flugter med Rådets fokus. Spørgsmålene og undersøgelsen skulle så være grundlag for en præsentation til et af de kommende møder i Rådet. Formanden godkendte forslaget og det blev aftalt, at spørgsmålene også blev delt med de resterende rådsmedlemmer, og at gennemgangen ville være hurtig.

Formanden takkede afslutningsvist for et godt år og sagde dermed farvel til denne udgave af Energisparerådet, da et nyt råd vil blive etableret fra 1. januar 2021.

Oplæg vil blive omdelt til rådsmedlemmer og andre mødedeltagere umiddelbart efter mødet.